

LA NOVA GENERACIÓ DE L'INSTITUT

1r
A

1r
B

NÚMERO 7

GENER DE 2012

INSTITUT MANUEL SALES I FERRÉ

Uldecona

Donatiu 1euro

SUMARI

03 EDITORIAL

04 BONES PRÀCTIQUES

06 RACÓ CIENTÍFIC

07 ESCOLES VERDES

08 TALLER LITERARI

10 ESPORTS

12 RACÓ ARTÍSTIC

14 ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

15 DELICATESSEN

16 L'INSTITUT DIA A DIA

20 AULA D'ACOLLIDA

22 TAULER D'ANUNCIS

23 ENTRETENIMENTS

Consell de redacció: Ma Pilar Aparicio Aznar, Jovita Escuin Sebastià, Carme Estellé Ortí, Anna Forcadell Geira, Mercè Izquierdo Zaragoza, Ricard Reverter Forcadell, Amada Rodríguez Llorente, Joan Ortí Ferreres, Lara Sancho Reverté.

Disseny portada: Teresa Fontanet Cardona.

Assessoria lingüística: Àngela Buj Alfara.

DL: T-109-2010
ISSN: 2013-6919

Va començar el curs, però aquest començament 11/12 estigué marcat per la tristesa. Molta tristesa per la mort del nostre ex-alumne Jofre Grau. Al començament de l'estiu es trobava al seu treball i un maleit accident se'l va emportar. Jofre va fer l'Educació Secundària Obligatòria amb nosaltres, graduant-se el curs 2007/08. Recorde la seua passió quan parlava de la bicicleta, de les seues carreres, dels seus amics i amigues. També recorde la seua mirada, el seu somriure, el seu saber estar, ja que va ser un referent positiu durant els últims anys que va estudiar a l'institut. Allí on sigues, de segur que donaràs felicitat i aquí continuaràs viu perquè les persones que t'hem conegut sempre tindrem un record bonic per a tu.

Pel que fa a la part acadèmica, el començament va estar una mica caòtic a causa de les retallades en el transport de l'alumnat dels Barris. Finalment, s'ha resolt positivament per a tot aquest curs i s'estan fent les gestions necessàries perquè un cas com aquest no torne a passar.

El primer trimestre s'ha acabat. No ha estat gaire diferent d'altres cursos. L'alumnat ja ha rebut les notes de la primera avaluació i tot aquell que s'ha esforçat es veu recompensat i el qui no ho ha fet, encara és a temps de posar-hi remei. Ànim a tots, que ja se sap, l'estudi és costós, però paga la pena esforçar-se per assolir tot allò que es pot.

S'han fet diverses activitats extraescolars, però voldria comentar-vos l'última perquè va ser molt interessant i tancava els diferents actes que s'han anat realitzant en Commemoració del centenari de la mort del sociòleg Manuel Sales i Ferré. Va estar organitzada conjuntament per l'Ajuntament, el

Centre d'Estudis i l'Institut d'Ulldecona. Es tractava d'una taula redona on es va parlar sobre l'obra de Manuel Sales i Ferré i de la importància i vigència actual de la sociologia. Vaig actuar de moderadora i en primer lloc vaig introduir els ponents fent una breu presentació de cadascun d'ells. Per ordre d'intervenció, van estar: Ferran Grau, professor de l'institut d'Ulldecona, que ens transportà als segles XVIII i XIX, fent-nos imaginar amb les seues paraules l'Europa del moment i l'Espanya de l'època. A continuació prengué la paraula, Sílvia Casola, becària de la Universitat de Barcelona, que ens féu un recorregut biogràfic molt ampli del nostre sociòleg. Ens parlà del Manuel Sales krausista i del seu pas al positivisme. La va seguir, Cristina López, professora de la Universitat de Barcelona que, presentant-nos a Sales i Ferré com el pare de la sociologia espanyola, va explicar mitjançant algunes de les seues obres el paper fonamental que ell va tenir en la creació de diferents institucions que encara perduren actualment. I ja per finalitzat, prengué la paraula Àngel Belzunegui, professor de la Universitat Rovira i Virgili i que ens va facilitar l'Antena del coneixement de la Sénia. Ell parlà dels diferents mètodes d'estudi de la sociologia i ens explicà el perquè del poc reconeixement de Manuel Sales i Ferré. Va dir una frase que em va cridar l'atenció: "Sí no hagués existit, Manuel Sales i Ferré, s'hauria d'haver inventat".

Bon segon trimestre i espere que els Reis Mags hagen estat esplèndids encara que els temps que estem vivint no ens acompanyen gaire.

Ma del Pilar Aparicio Aznar
Directora de l'Institut Manuel Sales i Ferré

TREBALLEM LA TRANSVERSALITAT

Per un dia, allò històric i allò artístic van anar estretament de la mà. Cascos de cartolina platejada i escuts i espases de cartó van ser els grans protagonistes de la visita al castell d'Ulldecona dins de l'activitat Coneix el Teu Entorn, organitzada pel Departament de Visual i Plàstica i el Departament de Ciències Socials.

La jornada, que va durar un matí, va ser tot un èxit, tant pel que fa a la col·laboració interdepartamental com l'actitud dels alumnes i l'interès mostrat per l'activitat.

El primer pas va ser que els alumnes elaboraren amb cartró o fusta el material imprescindible per a la "conquesta" del castell. Vam pujar caminant i una vegada dalt els guerrers van haver de descansar de tan esgotadora pujada i van fer el merescut

esmorzar.

La primera activitat del dia va ser la visita guiada al castell hospitalari. On ens van explicar les diferents etapes de construcció, així com les restes ibèriques que encara queden per excavar.

Un cop equipats, ens vam dividir en dos grups i els guies Carme i Agustí ens van fer unes explicacions molt entretingudes sobre la seua història, l'evolució i els diferents usos al llarg dels segles i de com havia

passat de mans en mans fins als nostres dies. Una de les coses que més els va agradar als alumnes va ser la pujada a la torre i les vistes que es poden

contemplar.

L'activitat es va completar amb el dibuix des de diferents punts de vista del castell. L'estructura de les dos torres del castell és molt senzilla, i com que a classe havíem estudiat els elements bàsics del llenguatge visual va ser una bona excusa per portar-los a la pràctica.

Amb la colla d'amics i amigues els alumnes van seure a sota de garrofers i oliveres, als marges o al terra, i allí, amb l'ambient festiu i, gaudint del bon dia que ens va fer, van fer els dibuixos. Les línies van servir per dibuixar el contorn i amb l'ajuda de punts i traços vam crear textures per enriquir el dibuix, i fins i tot va haver-hi qui li va donar un toc de color.

La sortida va ser una experiència engrescadora que ens va fer replantejar-nos la manera de representar a més de conèixer la història del nostre entorn. Van ser unes classes diferents i divertides que esperem repetir aviat.

Maite Sanmartín
Teresa Fontanet Cardona

El passat dilluns 28 de novembre va finalitzar el taller de l'EDUCAT 1 X 1, amb un total de cinc sessions d'un parell d'hores de durada. El professor del nostre institut, Enric Salt, va impartir les classes a vint-i-tres mares i pares, que es van apuntar per conèixer el funcionament del programa informàtic que tenen instal·lat els nostres alumnes als seus ordinadors. Es van tractar temes com ara el treballar amb els llibres digitals, el google, el Moddle, agenda digital i tot un seguit d'eines i consells per ajudar a millorar l'estudi i treball diari dels nostres fills i les nostres filles. La valoració final va ser molt positiva i des de l'associació agraïm als assistents la seua participació i continuem animant els pares i mares a participar de les nostres activitats. Aprofitem per informar-vos que tenim un taller gratuït de ioga i relaxació. Seran tres sessions, durant els dies 12, 15 i 19 de desembre, de 19.30h. fins les 20.45h. Més informació a la secretaria del centre i la web del centre: www.xtec.cat/ies-manuel-sales.

El dimarts 29 de novembre, a la sala d'actes de l'institut Manuel Sales i Ferré d'Ulldecona, va tenir

lloc una xarrada sobre: "Internet segura per als nostres fills/es". Hi van assistir trenta persones, les quals van rebre tot un seguit de consells, per saber tractar temes com ara: virus, contrasenya, xat i missatgeria instantània, blocs, fotoblocs, descàrrega de música, vídeos, càmera web, facebook, twitter, com denunciar continguts il·legals... etc. L'agent Juan Carles, mossos d'esquadra de la Generalitat de Catalunya, va informar durant dues hores sobre un seguit de conceptes, situacions delicades i problemàtiques actuals molt interessants per a la importància de treballar amb internet i protegir els nostres fills del seu mal ús. Els assistents varen trobar molt interessant tota la xarrada i per aquest motiu van mostrar la seua aprovació amb un fort aplaudiment en finalitzar la conferència. Gràcies per la vostra assistència!!!

Virgínia Roig Reillo

Els alumnes de 2n B al laboratori de Ciències Naturals vam estar fent una pràctica sobre la separació de pigments vegetals per cromatografia.

L'objectiu d'aquesta pràctica era conèixer tècniques analítiques, la realització de cromatografia per la separació de pigments vegetals i saber que hi ha més pigments fotosintètics, a més de la clorofil·la.

Primer vam agafar fulles de morera i les vam posar dins d'un morter per triturar-les amb l'ajuda de l'alcohol. Quan tot estava desfet, ho vam haver de colar i ficar-ho dins d'un vas de precipitats. A continuació, agafàrem paper de filtre i el vam posar a dintre per què absorbira els elements de la dissolució i així poder observar tots els pigments que té la fulla, que en són més dels que nosaltres som capaços de veure.

Anna Reolid, Blanca Puig, Paula Obiol i Maria Soriano (alumnes de 2n B)

Els alumnes de tercer d'ESO tenen una nova assignatura d'optativa, l'optativa es diu "Aproximació al món de les plantes" i tracta de l'aprenentatge de diverses plantes que no s'han pogut ensenyar en els cursos passats per falta de temps.

L'assignatura és molt interessant, parlem de com es classifiquen les plantes, també hem treballat amb webs de tot tipus de

fongs, plantes,... fins i tot hem sortit al pati i fora de l'institut per observar els diferents tipus d'arbres que hi ha a Ulldecona (fotos), hem après alguns noms d'arbres, com es reproduïxen... Recollirem informació sobre els arbres que hi ha a Ulldecona i en farem una guia.

Enric Salt Mundina

ULLDECONA, BARCELONA, VITÒRIA... arribarem a RIO DE JANEIRO?

Hola! Sóc Meritxell Pasalamar i sóc Responsable d'Escoles Verdes (Green worker) de 2n A.

Enguany, com ja sabeu per tutoria, estem preparant la II Conferència Internacional de Joves "Tinguem cura del Planeta" que es celebrarà a Rio de Janeiro el juny de 2012 (al mateix temps que la Cimera de la Terra que reunirà als governs de tot el món) i on es revisaran els compromisos

mediambientals de la Carta Internacional de les Responsabilitats de la I Conferència Internacional de Joves. A les tutories vam treballar la Carta Internacional de les Responsabilitats proposant les responsabilitats i les accions a les que ens comprometíem com a centre (Conferència Escolar). A l'equip dels Green workers vam escollir qui aniria a Barcelona a la Conferència Catalana i vaig tenir la sort de sortir escollida, juntament amb Dani Souto, Lluç Garcia i Amin el Hadri. Per anar a Barcelona vam matinar molt, però va valdre la pena. En arribar ens vam trobar amb molts dels alumnes representants dels centres de tot Catalunya, entre ells hi era Marta, la noia catalana que va participar a la I Conferència Internacional de Joves celebrada a Rio de Janeiro l'any 2010. Ens vam dividir en grups, i vam exposar el Pòster del nostre centre on explicàvem tot el procés seguit (Dani i jo), les Responsabilitats que havien elegit en el centre (treball de les tutories) per continuar treballant la Carta de les Responsabilitats (Lluç), i les coses bones i dolentes del nostre poble (Amin). Quan Dani i jo vam acabar d'exposar el Pòster, vam votar el que més ens havia agradat, i el nostre va recollir bastants vots. Podeu veure les fotos, el pòster i altres coses exposades al Racó Verd del vestíbul. Els pòsters dels altres centres també van ser molt interessants. Després vam esmorzar mentre fèiem amics.

Abans de dinar, ens vam separar i vam fer jocs per a conèixer-nos millor. Després de dinar vam fer diferents activitats per preparar difusió de la Conferència Catalana (cançons, pòsters, murals, xarrades, ràdio, teatre...). Jo vaig fer una activitat que es deia "Posa música a la carta", i amb la cançó "Corren" de Gossos vam fer una versió de la Carta Catalana i la veritat és que va quedar molt bé. Després va arribar a l'hora de votar per decidir qui aniria a Vitòria, a la Conferència Espanyola i, la veritat, és que va ser bastant difícil ja que hi havia 160 joves i només ens coneixíem d'aquell mateix dia.

A l'acte de cloenda els diferents grups van exposar els seus treballs per difondre la Carta Catalana: teatre (Dani es va lluir) cançó (ja us he dit que ens va quedar molt bé) pancarta... i també va parlar la gent important. Ens vam acomiadar de les amistats i molt cansats i vam fer camí cap a casa. Només quedava esperar amb molts nervis els resultats de les votacions per anar a Vitòria: i vaig ser jo l'afortunada de representar el nostre centre en la Conferència Espanyola. Ara només queda Brussel·les, i...Rio de Janeiro.

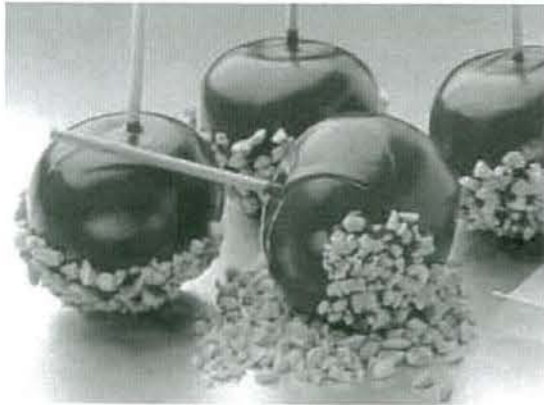

Meritxell Pasalamar-2n ESO A

EL TEXT INSTRUCTIU

L'alumnat de francès de 4t d'ESO han treballat el text instructiu i us proposen tres receptes boníssimes.

POMMES ENROBÉES DE BEURRE D'ARACHIDES ET DE CHOCOLAT

Ingrédients

- 10 bâtons de popsicle en bois
- 10 pommes moyennes équeutées
- 1 +2/3 tasse de grains au beurre d'arachides CHIPITS (400 ml)
- 1/2 tasse d'huile végétale (quantité approximative) (125 ml)
- 2/3 tasse de sucre à glacer (150 ml)
- 2/3 tasse de cacao (150 ml)

Grains de beurre d'arachides CHIPITS hachés ou noix de coco râpée sucrée (facultatif)

Instructions

1. Insérer un bâton en bois dans chaque pomme lavée et essuyée.
2. Recouvrir un plateau de papier ciré.
3. Mettre les grains de beurre d'arachides et

l'huile dans un bol moyen allant au micro-ondes.

4. Chauffer au micro-ondes à puissance moyenne pendant 1 +1/2 minute ou jusqu'à ce que les grains aient ramollis.

5. Remuer jusqu'à ce que les grains aient fondu.

6. Au besoin, remettre au micro-ondes à puissance moyenne 15 secondes à la fois, en remuant après chaque fois, jusqu'à ce que les grains aient fondu.

7. Mélanger le sucre glacé avec le cacao.

8. Ajouter graduellement le cacao au mélange de grains fondus en remuant jusqu'à ce que la consistance soit lisse.

9. Chauffer au micro-ondes à puissance élevée pendant 1 minute ou jusqu'à ce que le mélange soit très chaud.

10. Tremper les pommes dans le mélange.

11. Faire tourner pour laisser couler l'enrobage excédent dans le bol, (Si l'enrobage devient trop épais, remettre au micro-ondes quelques secondes ou ajouter de l'huile supplémentaire, 1 c. à thé (5 ml) à la fois.)

12. Rouler la moitié inférieure de chaque pomme enrobée dans les grains de chocolat ou dans la noix de coco (si utilisé).

13. Transférer sur un plateau préparé et laisser l'enrobage prendre.

Note : Si vous ne servez pas les pommes tout de suite, les conserver dans un récipient fermé au réfrigérateur.

Virginia León (4t ESO)

DÉJEUNER AUX BANANES DES CHAMPIONS

Ingrédients

- 2 +1/2 tasses (750 ml) de lait
- 2 oeufs
- 1 banane moyenne, en quartiers
- 2 c. à soupe (30 ml) de miel liquide
- 1/3 tasse (80 ml) de concentré de jus d'orange surgelé, décongelé

Instructions

- Combiner les ingrédients de la recette au mélangeur. Couvrir et mélanger à vitesse élevée, jusqu'à consistance homogène.

Paula Ferré (4t ESO)

BISCUITS AU CHOCOLAT

Ingrédients

Mélange 1

- 1/2 tasse d'huile végétale (125ml)
- 1 tasse de cassonade (250ml)
- 1 oeuf

Mélange 2

- 1 + 1/4 tasse de farine (315ml)
- 1/2 tasse de gruau (125ml flocons d'avoine)
- 1/4 tasse de cacao (65ml)
- 2 c à thé de poudre à pâte (10ml levure chimique)
- 1 c à thé de bicarbonate de soude (5ml)
- 1/3 tasse de lait (85ml)
- 1/2 tasses de pépites de chocolat (125ml)

Instructions

1. Bien mélanger les ingrédients du mélange 1 au

mélangeur.

2. Ajouter le mélange 2 et le lait et mélanger doucement au mélangeur.

3. Déposer à la cuillère la pâte à biscuits sur une plaque beurrée.

4. Cuire dans un four préchauffé à 350F (180C) pendant environ 12 minutes, sur la grille du centre.

Maria Pitarch (4t ESO)

EXPERIÈNCIES D'UN DINAMITZADOR DEL PLA CATALÀ DE L'ESPORT A L'ESCOLA

Quan vam entrar a l'institut érem simplement nois i noies que ens agradava l'esport i el practicàvem a les hores del pati i sempre que podíem. Tal i com vam anar habituant-nos al ritme del centre educatiu ens vam posar en contacte amb el coordinador del Pla Català de l'Esport a l'Escola (PCEE), per a poder-lo ajudar en les activitats que aquell any estava preparant. Durant aquests primers tres anys vam col·laborar en la planificació de les diferents activitats que s'organitzaven, així com animant la resta de companys i companyes de l'institut perquè hi participessin activament.

Quan ja portàvem tres anys formant part del PCEE com a voluntaris, el coordinador, Paco León, ens va oferir la possibilitat d'anar, durant l'estiu, a cursar un CIATE (curs d'iniciació a tècnic esportiu) de dinamització de grups per a iniciar la nostra formació com a Dinamitzadors/es del PCEE. Va ser una gran experiència i ens ho vam passar molt bé a més de rebre una formació molt interessant.

Un any més vam anar col·laborant en les sessions d'esport al pati, les tardes d'activitats al gimnàs, les sortides de cap de setmana, etc. Durant aquest any, també se'ns va plantejar l'oportunitat de seguir la nostra formació i aquest cop fer el curs CIATE superior en Gestió i Organització de Petites Entitats Esportives. El nombre de participants en aquest segon curs, d'arreu de Catalunya, va ser més reduït ja que només vam assistir-hi una representació de cada demarcació territorial. La formació va resultar molt profitosa i de gran aplicació a la realitat

esportiva del nostre entorn.

Actualment, en el nostre cinquè any dintre del PCEE (amb dos cursos de formació, explicats anteriorment, i l'experiència acumulada), a més de desenvolupar la tasca de dinamitzador/a al nostre institut, treballem dintre de les EEM (Escoles Esportives Municipals) fent d'ajudants dels monitors i de les monitores dels diferents esports que s'ofereixen dins d'aquesta entitat municipal (entrenaments setmanals i competició els dissabtes a Amposta dintre dels Jocs Esportius Escolars). Col·laborem també en les diferents activitats que des de l'Ajuntament s'organitzen. En són un exemple el Parc Infantil de Nadal, les Jornades Esportives a les festes de Sant Lluç, el casal d'estiu Cuca-Esports ...

Com podeu observar, hi ha un llarg recorregut dintre del PCEE, des que t'inicies com a participant, passant després per un voluntariat, continuant amb una o dues formacions, fins a arribar a una opció de treball com a ajudant de monitor/a d'esport dintre les EEM. Un camí paral·lel a l'etapa d'estudiant, que compensa plenament les hores de dedicació. L'organització del JO-DIC (joves dirigents de Catalunya), et permet desenvolupar la tasca de dinamitzador/a a qualsevol indret de Catalunya, ja que aquest Pla d'esport està implantat per tot el territori català (possibilitat per a tots els dinamitzadors/es que vagin a estudiar fora de la nostra població).

Animo tot l'alumnat a participar en les activitats esportives que es plantegen des del PCEE del nostre institut. I, aquells i aquelles que vulgueu formar-ne part més directament com a voluntaris en l'organització primer i dinamitzadors després, no dubteu a posar-vos en contacte amb el coordinador del centre. VAL LA PENA!!!!

Aleix Moseguí Vericat

pla català
L'E
esport a l'escola

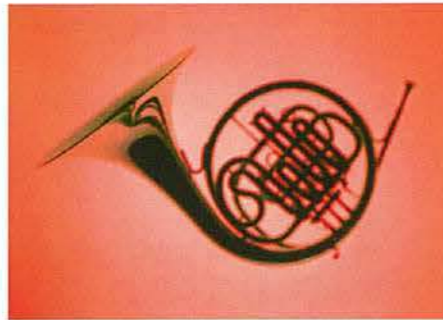
Grup de participants voluntaris/es, dinamitzadors/es del PCEE del nostre institut, durant la Trobada Territorial de Centres de Secundària el 9 de març de 2011 a Móra d'Ebre.

Sortida cap de setmana (en BTT), 12 de novembre de 2011. Ermita del Remei, passant per la Cogulla del Montsià.

AUDICIÓ BARNA BRASS QUINTET

impactant i que experimente les sensacions produïdes per les vibracions d'aquests instruments. La funció de Barna Brass Quintet en l'escenari és ben diversa. Ofereix concerts de repertori simfònic i d'altres amb un marcat interès pedagògic. Així que les audicions que ens varen oferir foren, evidentment, de caràcter pedagògic.

La primera audició didàctica va anar destinada per a l'alumnat de primer i segon d'ESO, els/les quals pogueren endinsar-se en el meravellós món dels instruments de vent-metall a partir de l'audició anomenada "Descobreix el so del metall". Aquesta audició consta de dues parts.

En la primera, el presentador va explicant tècnicament cada instrument i l'alumnat gaudeix de diferents peces on se sent clarament l'instrument anteriorment presentat. En aquesta mateixa part també té l'oportunitat d'aprendre a construir un instrument de vent-metall amb materials de reciclatge. En la segona part de l'audició es gaudeix d'un petit concert on l'alumne té un contacte, tant visual com auditiu, dels instruments de vent-metall.

A la segona audició l'alumnat protagonista fou el de 3r i 4t d'ESO, que pogué conèixer cadascun dels gèneres del cinema però amb la música en directe dels instruments de vent-metall com a principals protagonistes. És una audició on l'alumnat té un doble estímul, per una part s'escolten les diferents bandes sonores dividides en gèneres cinematogràfics i per l'altra es reforça la visualització d'imatges en gran pantalla. Es senten les músiques dels grans compositors de pel·lícules

Com a activitat del **Pla Estratègic** del centre i amb el patrocini del **Pla Educatiu d'Entorn**, el departament de música de l'Institut va organitzar unes audicions didàctiques a càrrec del grup **Barna Brass Quintet** que es van celebrar el passat dilluns, 7 de novembre, al Teatre-Orfeó Montsià i adreçades a tot l'alumnat d'ESO. També hi estaven convidades les famílies.

Però què és Barna Brass Quintet? És una agrupació de cambra integrada per cinc professors de la Banda Municipal de Barcelona. Aquest grup vol potenciar la música per a quintet de metall i donar a conèixer les seues àmplies possibilitats. La gran varietat d'estils és una de les característiques de les seues composicions, ja que es poden escoltar des de temes clàssics fins a la música avantguardista del segle XX. Barna Brass Quintet pretén que l'espectador viatge pel temps amb l'ajut de la riquesa sonora del metall d'una forma

Williams (Indiana Jones), James Horner (Titànic), Lloyd Webber (El fantasma de l'òpera), etc.

La veritat que fou un matí de dilluns totalment diferent al normal de classe de cada setmana on tot l'alumnat assistent va poder sentir de primera mà i, en directe, el so dels instruments de vent-metall els quals al mateix temps foren els principals protagonistes de cadascuna de les audicions didàctiques que els companys del Barna Brass Quintet ens presentaren per poder gaudir-les

d'allò més. Trobo que activitats d'aquesta mena són necessàries per al currículum educatiu de tot el nostre alumnat ja que potencien tots els seus coneixements adquirits a dintre de l'aula, però d'una forma diferent i, a més a més, de forma presencial, en forma de concert didàctic, que de ben segur que una gran part d'elles i d'ells no els tornaran a gaudir en aquest format educatiu. També canvia la dinàmica normal de les classes del centre, encara que siga per unes hores, donant-li a aquest un prestigi educatiu i cultural tant de portes cap a dins com de portes cap a fora. Per tant, ca donar les gràcies a l'Equip directiu del centre per donar suport a totes aquestes activitats didàctiques i, a més a més, a tot el professorat del centre per la seva col·laboració, en la part que li toque en cada moment, sense deixar de banda tota la comunitat educativa que és al darrere del nostre institut.

Salutacions i fins a la pròxima!!!!!!!

VERE (professor de Música).

Francisco és un nom català. Aquesta afirmació que fins no fa gaires anys sense massa miraments potser intuïem, car l'hipocorístic era i és Cisco, pronunciada la primera c com si fos una s, ha esdevingut en el pas dels anys un nom en certa manera tabú. Els Francisco, anomenats i batejats així, han estat reanomenats Francesc, en una intuïció equivocada d'allò que és català i d'allò que no ho és. No pretenem amb aquesta exposició posar-nos a la boca del llop ni tirar pedres a la nostra teulada amb els qui envien malfats a la nostra llengua, que no en són pocs. Només volem dir les coses tal com són i si pot ser estalviar-nos algun prejudici incòmode. Francisco i Francesc, vet aquí, són dos noms diferents catalans. Diem que són dos noms diferents, car es refereixen a l'advocació a dos sants, ergo a dos hòmens diferents. L'un era sant Francisco de Paula i l'altre sant Francesc d'Assís. Així, si remenem papers des del segle XVI ençà trobarem registrats ambdós antropònims, per exemple, en dos germans vius —l'un anomenat Francisco i l'altre Francesc— o fins i tot individus que portaven els dos com a prenom compost Francisco Francesc o Francesc Francisco, evidentment amb les síl·labes *ci* i *ce* pronunciades 'si' i 'se'. També és cert que trobem aquesta pronúncia en la grafia fonètica de l'hipocorístic Sisco, tot i que evidentment cal escriure Cisco, sonant la primera consonant com una s. També es troba registrat algun Fransisco que denota novament aquesta pronúncia del nom.

Per què ha tenguut aquesta sort o dissort el prenom Francisco? Podem sospitar que en parèixer-se tant al mateix antropònim castellà, homògraf, però no homòfon, hom s'ha afanat a dubtar de la seua catalanitat i a titlar-lo d'estrangerisme. Com tantes vegades passa amb noms comuns que en parèixer-se a l'altra romànica hom els estigmatitza: **arena**, **calçetí**, **faena** —que ja vam explicar en unes deLICatessen anteriors que era un catalanisme que tenia el castellà, però que es veu que hom no s'ho creu i malda per escriure i corregir-se a dir *feina*, els qui habitualment

tenen **faena** com a paraula pròpia; ni que siga al Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, ja se sap que sobre llengua tothom hi pontifica— **maçana**, **mançana**... Amb tot, seguint abonant la catalanitat de Francisco, hi havia individus que s'anomenaven Francisco Xavier, amb una pronúncia clarament catalana i no pronunciant la síl·laba *ci* com si fos una *z* castellana. Altres grafies antigues del nom eren Francischo, pronunciada l'última síl·laba com una 'k' evidentment, tal com sona aquesta grafia prefabricada, i com s'escriu el cognom del poeta Ausiàs March i el qualificatiu del Tirant lo Blanch. Qualsevol altra pronúncia d'aquesta 'ch' en noms i cognoms catalans que no siga so de 'k' és indicatiu d'una pronúncia errònia. Hi havia encara una altra variant que era el diminutiu Franciscó, tot i que l'asistematicitat en l'ús de l'accent feia que de vegades no se sabés del cert si llegir Francisco o Franciscó. També hi havia una variant respecte Francesc i aquesta era Francès o Francés. Tot i que Joan-Lluís Marfany, autor de *La llengua maltractada*, ja apunta que potser siga una castellanització de Francesc com Guillén ho és de Guillem.

F R I S C O
Cesc

CisQUeT

I bé, si voleu saber més dades sobre algunes falses veritats en el camp de l'antroponímia podeu consultar aquest llibre de Marfany publicat per l'editorial Empúries, i en les seues 541 pàgines hi trobareu abundància d'arguments de mitges veritats, documentació i raonaments i us en fareu creus d'alguns tòpics i com investigant es pot demostrar que els Domènech en realitat eren Domingo..., però això ja serà un altre dia.

I fins les pròximes deLICatessen que vaja de gust!

Àngela Buj Alfara

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS – CURS 2011/12 – 1r TRIMESTRE

O C T U B R E	Sortida a Tortosa: Visita de la catedral . Dep. Socials. Coordina: Victòria Almuni. Alumnat de 2n BAT (26/10/11)
N O V E M B R E	<p>Audicions didàctiques al Teatre municipal d'Ulldecona. Dep. Música. Coordina: Veremundo Garcia. Alumnat d'ESO i famílies. (07/11/11)</p> <p>Sortida al castell: visita guiada. Dep. Socials. Coordina: Maite Sanmartín. Alumnat de 2n ESO. (09/11/11)</p> <p>Xarrada Marató TV3: Regeneració i trasplantament d'òrgans i teixits. Dep. Ciències Naturals. Alumnat 3r ESO. Promou: Oficina Acció Social Montsià. Coordina: Carme Estellé. (17/11/11)</p> <p>Participem en el Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones (25/11/11). Alumnat de 3r i 4t ESO. Consell comarcal Montsià, Grup de dones Ulldecona i Institut. Coordina Carme Estellé. (21/11/11)</p> <p>Taller de formació: La SIDA. Dep. Ciències naturals. Alumnat 4t ESO. Promou: HTVC. Coordina: Carme Estellé. (28 i 29/11/11)</p>
D E S E M B R E	<p>Sortida al mercat del poble per repartir material informatiu sobre la SIDA i llacet commemoratiu del Dia Mundial de la lluita contra aquesta malaltia. Alumnat de 4t ESO. Promou: PIJ de l'Ajuntament d'Ulldecona. Coordina: Carme Estellé. (02/12/11)</p> <p>Sortida a Barcelona: visita al Museu d'història. Departament de Socials. Alumnat de BAT. Coordina: Victòria Almuni i Ferran Grau. (19/12/11)</p> <p>Tallers i activitats nadalzenques. Promou: Institut Manuel Sales i Ferré. Coordina: Consell de delegats. Alumnat d'ESO, BAT i CF. (22/12/11)</p> <p>Fem matemàtiques. Depart. Matemàtiques. Vanessa Febrer. Alumnat 1r/2n ESO</p>

ACTIVITATS PREVISTES PER AL 2n TRIMESTRE

- ⇒ **Tallers de formació entre iguals: Drogoaddicció**. Alumnat 1r BAT/ 1r ESO
- ⇒ **Tallers de mobilitat segura** a càrrec dels Mossos d'esquadra. Alumnat de 3r i 4t ESO, BAT i CF
- ⇒ **Karaoke en anglès**. Departament d'anglès. Alumnat d'ESO.
- ⇒ **Tallers d'educació emocional**. Coordinació Pedagògica. Alumnat d'ESO.
- ⇒ **Conferències per als pares i professors**. Coordinació Pedagògica.
- ⇒ **Xarrades d'orientació acadèmica**. Alumnat de Batxillerat.

Carme Estellé—Coordinadora d'activitats i serveis

Cristina Fuentes premiada per la Universitat Pompeu Fabra pel seu Treball de Recerca

Quan els estudiants de Catalunya comencem batxillerat, se'ns posa un cuquet a la panxa. És tot un nou repte: professors i assignatures noves, més dificultat, els darrers anys abans de la universitat i... el treball de recerca. Sí, aquell famós treball al qual dediques tantes i tantes hores!

Des d'un primer moment t'ho prens amb ganes i il·lusió. Vols anar amb temps, fer-lo ben fet i que "no t'agafe el bou". I de refrany en refrany, us explicaré que el meu treball portava per títol **La paremiologia i la dona: una aproximació**. La paremiologia és la ciència que estudia els refranys; la dona no necessita explicacions; i l'aproximació és perquè ambdós són temes extensíssims que donen molt de si i vaig limitar-los seleccionant allò que considerava més important.

La meua tutora, Àngela Buj, em va conduir i guiar en tot moment i gràcies a ella vam donar-li aquest enfocament: característiques dels refranys, el seu estil, una classificació de la temàtica més habitual i, finalment, el tractament de la figura de la dona.

Quan vaig portar a enquadrar el treball després de moltes revisions i modificacions, vaig sentir una sensació de plenitud màxima, una adrenalina... "No pot ser! Això ja està!", vaig pensar. Posteriorment, va venir la preparació de l'exposició oral i d'un joc de taula sobre els refranys amb els respectius nervis, però recordo el moment amb un gran afecte. Tenia l'ocasió d'explicar al tribunal la metodologia i el perquè de tot plegat.

Dos mesos després, van proposar-me presentar el treball als premis de la Universitat Pompeu Fabra. Clarament, vaig acceptar de bon grat. Un bon dia va arribar-me una carta que deia que el meu treball havia estat premiat amb una menció especial. No m'ho podia creure! Quina felicitat! Tot l'esforç havia valgut la pena, sense cap mena de dubte. El dia 15 de maig vaig anar fins a Barcelona i vaig poder gaudir de la presentació dels treballs premiats, així com d'una xarrada del jurat. Van premiar el meu treball amb un ordinador portàtil, un diploma i un val per gastar a la llibreria l'Abacus.

Cristina Fuentes Ávila

HOLA. NOSALTRES SOM
ELS GREENWORKERS
D'ENGUANY!!!!

Escola Verda

I NOSALTRES ELS DELE-
GATS I SUBDELEGATS!!!!

A LA CONQUESTA DEL CASTELL

Els alumnes de 2n d'ESO, el passat dimecres 9 de novembre, vam fer una sortida a un dels punts més importants d'Ulldecona. Vam visitar el seu Castell.

En primer lloc ens vam reunir a la sortida de l'institut per fer dos grups i anar cap amunt. Vam anar per la sendera perquè era massa perillós creuar la carretera que baixa de la Sénia.

En arribar dalt ens vam quedar a la porta principal per esmorzar. Allí ens vam fer fotos mentre lluitàvem uns contra els altres amb l'escut, l'espasa i el casc que ens havíem fet a les classes de Socials i Plàstica.

Tot seguit vam anar al lloc on eren els dos guies esperant-nos. Ens vam dividir en dos grups i a mi em va tocar amb el grup de la guia Carme.

Primerament, vam fer l'entrada que havien de fer els musulmans per accedir a la torre redona, al poblet i a la torre quadrada.

La torre redona servia de presó i per veure millor què passava en aquella banda del turó. Al poblet no s'ha trobat gran cosa, només escales per accedir dalt a les habitacions, una cuina i un forn redó de llenya. Aquesta torre rodona és la més gran, en di-

ferència, té quatre plantes. Per accedir a aquesta torre no s'entrava per la porta sinó per una finestra situada a una considerable altura on s'havia de pujar amb cordes.

La planta baixa era molt humida i allí es guardava l'oli i el vi. A la segona planta hi ha una cambra molt petita en la qual comença una claraboia que arriba dalt de tot. A la tercera planta hi ha la sala més gran de totes. I per muntar dalt de tot hi ha unes escales de sostre perquè hi ha una llegenda que diu que si el món es girés així es podria baixar. I a la planta superior hi ha una gran terrassa des d'on vigilaven tot el seu voltant.

Després de la visita i mentre contemplàvem les magnífiques vistes de tot el terme d'Ulldecona, els mestres ens van dir que havíem de fer un dibuix de les dos torres i presentar-lo a classe. En acabar, vam emprendre la tornada cap a l'institut.

Penso que ha estat una excursió molt interessant perquè molta gent del poble no coneix la història del seu castell i és una pena. En canvi, és un gran motiu de satisfacció el fet de veure que hi ha gent que lluita per tenir el castell tot bonic i arranjat.

Nil Fabregat – 2n ESO

XARRADA SOBRE LA MATARÓ A L'ALUMNAT DE 3r D'ESO 17-11-2011

Lletres del Món

Institut Manuel Sales i Ferré

LES HOMILIES D'ORGANYÀ,

VES PER ON!

A classe de català, durant aquest primer trimestre, hem estat parlant de la romanització i les llengües romàniques. Un dels dies, la mestra ens va explicar la importància que tenien les Homilies D'Organyà, però jo com era la primera vegada que en sentia parlar i era un nom una mica estrany, no en vaig fer massa cas malgrat que ens havia dit: "És un dels primers textos en català".

Divendres 11 de novembre, la meua família i jo vam anar de viatge a Andorra i el diumenge, de tornada, vam parar a Organyà per dinar. Vam aprofitar per fer una petita visita al poble on hi havia moltes botigues plenes de productes típics de la zona, és a dir, carns i embotits, llet fresca, pa i pastes de forn de llenya... Tot passejant, vam passar per davant de l'església, on al meu germà li va cridar l'atenció una inscripció que hi havia a la façana, al costat de la porta i que deia així: "EN AQUESTA ESGLÉSIA ANTIGA COL·LEGIATA HOM PREDICA LES FAMOSES HOMILIES D' ORGANYÀ (S XII). ANY DEL MIL·LENARI DE CATALUNYA".

Llavors mon germà i jo ens en vam adonar que tant ell com jo ho havíem estudiat a català. Aquells mots estranys, "Homilies d'Organyà", s'havien fet reals i ens vam afanar a fer una foto per tindre'n constància que ho havíem vist.

Les Homilies d'Organyà (finals del S XII o principis del XIII) és el segon text escrit en català, un manuscrit de caràcter religiós que conté sis sermons de diversos evangelis, amb comentaris molt planers adreçats als fidels.

Sara Ortiz Toledo – 2n ESO

MANIFESTACIÓ DE L'ALUMNAT EN CONTRA DE LES RETALLADES EN EDUCACIÓ 6-10-2011

Lletres del Món

Institut Manuel Sales i Ferré

COMPONENTS DE L'AULA D'ACOLLIDA

En el nostre centre hi ha alumnat de quinze nacionalitats diferents, de les quals a l'Aula Acollida en tenim una xicoteta mostra.

Hola! Em dic Raszvan i els meus companys de l'Aula d'Acollida són: Àlex, Alí, Ion, Mohamed, Roy, Ayoub, Edi, Najat, Krisztina, Oana i Daniela.

Hola. Em dic Àlex i sóc de Romania. El meu company es diu Alí ha vingut fa molt poquet del Pakistan.

Hola! Em dic Daniela Rusu i sóc de Moldàvia. Fa quatre mesos que visc a Ulldecona.

TAULER

Del 10 al 20 de
febrer de 2012

Matrícula lliure de les PAU 2012
Per a l'alumnat que vol tornar a
fer les proves o vol millorar-ne la
qualificació

15 i 16 de febrer de 2012

Avaluació externa de 4t ESO
Proves que han de passar tots els alumnes de
4t de Català, Castellà, Anglès i Matemàtiques
Lloc: Sala d'actes

20 de febrer de 2012
Festa de lliure disposició

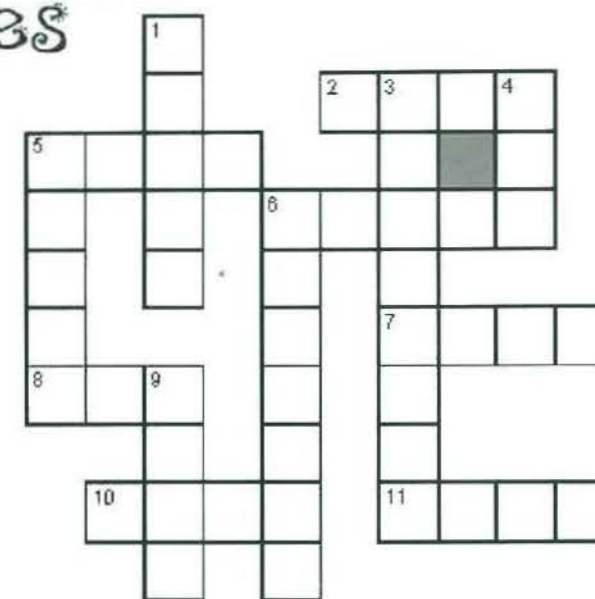
Del 22 de febrer al 5 de març de 2012

Prematrícula per a les proves PAU 2012
Per a l'alumnat que està cursant al centre
2n de Batxillerat
Lloc: Secretaria

19 de març de 2012

Festa Local

Opposites

Across

2. What is the opposite of bad?
5. What is the opposite of far?
6. What is the opposite of sad?
7. What is the opposite of hard?
8. What is the opposite of cold?
10. What is the opposite of low?
11. What is the opposite of West?

Down

1. What is the opposite of white?
3. Happy is the _____ of sad.
4. What is the opposite of wet?
5. What is the opposite of South?
6. What is the opposite of sick?
9. What is the opposite of thick?

www.bogglesworldesl.com

Departament d'anglès